

นิทรรศการ "สยามแอปพ"

Siam Application / Appreciate / Apply

ช่องทางหนึ่งเพื่อการเข้าถึงศิลปะไทย

วันที่ : 29 พฤศจิกายน - 17 กุมภาพันธ์ 2556

สถานที่: ห้องนิทรรศการหลัก ชั้น 8

จัดโดย หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

นิทรรศการที่เผยแพร่คุณค่าความงามและความรู้เกี่ยวกับศิลปะไทย ผ่านผลงานของศิลปินรุ่นใหม่ที่มีสืบสานและพัฒนาต่อยอดจากรากฐานของศิลปวัฒนธรรมไทย ด้วยแรงบันดาลใจในพุทธศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นกว่า ๕๐ ท่าน ร่วมกับการนำเสนอความงามของพุทธศิลป์และศิลปะพื้นบ้านผ่านผลงานศิลปะภาพถ่าย การจัดแสดงความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของศิลปะไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และการจัดแสดงเทคนิคขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานที่ประยุกต์จากกรรมวิธีโบราณ พร้อมกิจกรรมการสาธิตโดยศิลปิน

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
BANGKOK ART AND CULTURE CENTRE

ศิลปะของไทยที่สร้างสรรค์และสืบทอดกันมาแต่ครั้งโบราณ หากพิจารณาถึงที่มาแล้วจะพบว่ามีความเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งหลอมรวมอยู่ในวิถีคิดและการดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งสิ้น กล่าวคือ เป็นศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อรับใช้พุทธศาสนาส่วนหนึ่ง และเป็นศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันอีกส่วนหนึ่ง โดยศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อรับใช้ศาสนาก็คือ ศิลปะที่อยู่ในวัด เช่น โบสถ์ วิหาร สถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนที่ประทับของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธรูปที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนองค์พระพุทธรเจ้า จิตรกรรมฝาผนังและจิตรกรรมที่เคลื่อนที่ได้ อย่างพระภุม্মิ หรือสมุดข่อยที่สร้างขึ้นเพื่อเผยแพร่พระธรรมคำสอนและเรื่องราวในพุทธศาสนา อันได้แก่ ไตรภูมิ พุทธประวัติ ชาดก รวมไปถึงงานประณีตศิลป์ที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยอันเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา เช่น ตู้พระธรรมลายรดน้ำ งานประดับมุก ประดับกระจก เป็นต้น ส่วนศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันนั้นจะมีความสัมพันธ์กับความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละท้องถิ่น เช่น ศิลปะหัตถกรรม เครื่องมือเครื่องใช้ ศิลปะพื้นบ้าน มหรสพ การละเล่นต่างๆ เป็นต้น

แม้ต่อมาการสร้างสรรคศิลปะที่แสดงลักษณะไทย ด้วยรูปแบบ เนื้อหา หรือเทคนิคการใช้วัสดุ ซึ่งเราเรียกกันว่า “ศิลปะไทย” จะได้รับอิทธิพลจากทางตะวันตกในด้านรูปแบบและเทคนิคเข้ามาผสมผสาน ก่อเกิดเป็นศิลปะสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ตามลำดับเวลา แต่สิ่งที่ยังคงเป็นแรงบันดาลใจสำคัญให้แก่ศิลปิน

ไทยก็คือ พุทธศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังจะเห็นได้จากแนวความคิดและเนื้อหาสาระของผลงาน “ศิลปะไทย” ร่วมสมัยในปัจจุบัน ที่ยังคงผูกพันกับคติความเชื่อ พระธรรมคำสอนในพุทธศาสนา รวมไปถึงวัฒนธรรมพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่น หากแต่ปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ พัฒนารูปแบบและเทคนิคในการนำเสนอไปตามมุมมอง การตีความ และบริบทของยุคสมัย จนเกิดสุนทรียภาพรสชาติใหม่ แต่ยังคงแสดงถึงเอกลักษณ์ไทย ด้วยการนำเสนอความงามอันละเอียดอ่อนประณีต สะท้อนชีวิตและจิตวิญญาณของศิลปินที่เติบโตและเจริญงอกงามมาจากรากฐานของศิลปะและวัฒนธรรมไทย ส่งผ่านอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดไปสู่ผู้ชม เพื่อกลม่อเมลาและยกระดับจิตใจ

ผลงาน “ศิลปะไทย” ของศิลปินร่วมสมัยที่จัดแสดงในนิทรรศการ “สยามแอฟ” ครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ การต่อยอดและคลี่คลายจากอดีตถึงปัจจุบัน ด้วยวิธีการหิบบรรูปแบบและเทคนิคการแสดงออกของศิลปะไทย ประเพณีมาผสมผสานกับรูปแบบการแสดงออกของศิลปะสมัยใหม่ เข้ากับเนื้อหาทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นตามมโนคติของศิลปิน เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แสดงลักษณะไทย สะท้อนรสนิยม ปรัชญาความคิด บุคลิก และจิตใจของศิลปินไทยกลุ่มหนึ่งที่กำลังเติบโตภายใต้บริบทของสังคมไทย ซึ่งยังคงรักษาปรัชญาในการสร้างสรรค์ศิลปะ เพื่อตอบสนองความต้องการทางจิตใจของตน จรรโลงจิตใจผู้ชมด้วยสุนทรียภาพความงาม และเจริญปัญญาด้วยคติความคิด และความหมายของผลงาน เป็นศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นจากภูมิปัญญา ด้วยทักษะฝีมือสูง เปี่ยมด้วยอารมณ์ ความรู้สึก และความคิด นำเสนอออกมาอย่างเรียบง่าย แต่ลึกซึ้ง และน่าสนใจ ผลงานบางชิ้นให้ความรู้สึกนุ่มนวล สงบ งาม ในขณะที่ผลงานบางชิ้นให้ความรู้สึกสนุกสนานและอิมเมจ

ในโลกปัจจุบันศิลปะกลายเป็นสิ่งสากล ไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ ในด้านรูปแบบและเทคนิควิธีการนำเสนอ ด้วยความเจริญของเทคโนโลยีการสื่อสาร ศิลปินจากทั่วทุกมุมโลกสามารถเรียนรู้และส่งผ่านอิทธิพลไปสู่กันและกัน ศิลปะมุ่งเน้นการนำเสนอ “สิ่งแปลกใหม่” ทางทฤษฎีความคิด และรูปแบบในการนำเสนอ เพื่อแสดงนวัตกรรมแห่งภูมิปัญญาของมนุษย์ที่สัมพันธ์กับโลกร่วมสมัย หากมองในบริบทนี้ “ศิลปะไทย” อาจถูกมองว่าล้ำ

หลัง และคล้ายจะหยุดนิ่งอยู่กับที่ ด้วยกลวิธีการสร้าง รูปแบบการนำเสนอ และวิถีคิดทางสุนทรียศาสตร์ที่ยังคงรักษาขนบแบบเดิม สวนทางกับความหมายของ “ความเจริญก้าวหน้า” ในปัจจุบัน ที่ถูกนิยามด้วยการล้มล้างสิ่งเก่า และรับเอาสิ่งใหม่เข้ามาแทนที่

แต่หากมอง “ศิลปะไทย” ในฐานะแห่งการทำความเข้าใจร่วมกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ภายใต้บริบทของสังคมไทยแล้ว “ศิลปะไทย” ยังคงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความหมาย และเป็นสินทรัพย์ทางภูมิปัญญาที่มีคุณค่า ควรแก่การศึกษาและภาคภูมิใจ เพราะการสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างมีที่มาที่ไป ก้าวไปข้างหน้าอย่างตระหนักผู้รากเหง้าว่า เราเป็นใคร ก้าวเดินมาจากไหน และจะมุ่งไปสู่ทิศทางใด ย่อมดีกว่าการก้าวตามคนอื่นอย่างไร้จุดหมาย จนหลงลืมไปว่า “เราเป็นใคร และเหมาะสมกับอะไร”

ที่มา ของ “สยามแอป”

คำว่า “สยาม” คือ ชื่อเรียกของประเทศไทยในสมัยโบราณ และเป็นชื่ออย่างเป็นทางการของประเทศไทยตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จนกระทั่งมีการเปลี่ยนชื่อเป็นประเทศไทยในปี พ.ศ.๒๔๘๒ตั้งนั้น คำว่า “สยาม” จึงเป็นตัวแทนของความเป็นไทยในอดีต แต่ในขณะเดียวกันคำว่า “สยาม” ก็ยังเป็นชื่อเรียกของ “สยามสแควร์” ย่านธุรกิจชื่อดังร่วมสมัยในละแวกที่ตั้งของหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นสถานที่จัดแสดงนิทรรศการครั้งนี้

ส่วนคำว่า “แอป” มีที่มาจากคำว่า “application” โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ช่วยในการเข้าถึงข้อมูลความรู้เพื่อสาระประโยชน์และความบันเทิง ซึ่งเป็นคำร่วมสมัยที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน คำว่า “สยามแอป” ในที่นี้จึงหมายถึง พื้นที่หรือช่องทางร่วมสมัยที่ช่วยในการเข้าถึงข้อมูลความรู้เกี่ยวกับศิลปะที่แสดงลักษณะไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้คำว่า “แอป” ยังมีที่มาจากคำว่า “appreciate” ซึ่งหมายถึงการเข้าถึงหรือความซาบซึ้ง และคำว่า “apply” ซึ่งหมายถึงการประยุกต์ เนื่องจากที่มาของการสร้างสรรค์ผลงาน “ศิลปะไทย” ในปัจจุบัน เกิดจากแรงบันดาลใจหรือความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะไทยซึ่งสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ทั้งศิลปะแบบประเพณีและศิลปะพื้นบ้าน จึงก่อให้เกิดการอนุรักษ์สืบสานและพัฒนาต่อยอดกันมาตามยุคสมัย โดยศิลปินได้นำรูปแบบเทคนิค และเนื้อหาที่ปรากฏในศิลปะไทยโบราณมาประยุกต์และพัฒนาสร้างสรรค์ใหม่ให้มีความร่วมสมัยและแสดงลักษณะเฉพาะตน ในขณะเดียวกันนิทรรศการครั้งนี้ก็หวังที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ความรู้ ความคิด และความงาม เพื่อให้ทุกท่านได้สัมผัสคุณค่าของ “ศิลปะไทย” และนำแรงบันดาลใจที่ได้รับไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนาสืบไป

ดำเนินงานโดย ฝ่ายนิทรรศการ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ภัณฑารักษ์ คุณปกรณ ก่อมเกลี้ยง

ภัณฑารักษ์รับเชิญ คุณโอชนา พูลทองดีวัฒนา

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
BANGKOK ART AND CULTURE CENTRE

E-mail : siam_app@yahoo.com

Facebook : <http://www.facebook.com/SiamAppBacc>

Siam App

Application-appreciate-apply

A passage to access Thai Art

Date : 29 November - 17 February 2013

Location: Main Gallery, 8th floor

Presented by Bangkok Art and Cultural Centre (bacc)

This exhibition publicizes value, beauty and knowledge of Thai art through artworks of new generation artists who inherit and develop Thai art and culture. These fifty artists are inspired by Buddhism and local culture to mutually present beauty of Buddhist art and folk art through artworks, photographs, exhibition providing knowledge of Thai art development and exhibition of art techniques and procedures applied from ancient techniques as well as activities demonstrated by artists.

When considering on Thai art created and inherited from ancient time, it was found that there were some evidences related to Buddhism and culture hidden in notion and living of Thai people, namely, Thai arts are created to serve Buddhism and for benefit of Thai people's daily life. Thai arts created to serve Buddhism are arts located in temples, for example, Buddhist monastery, Buddhist assembly hall and architectures built as the symbol of Lord Buddha's residence, Buddha image built as the symbol of Lord Buddha, mural painting and easel painting (e.g., Phra Bot or Thai long book made of pulp from trees of the family Uricaceae created for distributing Buddhist teaching and stories including Three Worlds (Tri-Phum), History of Buddha, Jatakar and

Fine Arts created for utility related to Buddhism such as Buddhist scripture cabinet decorated with gilded black lacquered figures, pearl inlay, glass inlay, etc. For arts created for serving as benefit of Thai people's daily life, this type of art involves with tradition, culture and way of life of people in each region such as handicraft, utensils, folk art, entertainment, recreation, etc.

Although "Thai art" has subsequently been influenced by western art regarding the integration of form and techniques contributing modern art and post-modern art, respectively, the important inspiration of Thai artists remains Buddhism and local culture as shown in concept and contents of contemporary "Thai art" nowadays. These contemporary arts remain relate to beliefs and teaching of Buddhism as well as local culture of each region with adjustment of appearance and development of styles and techniques according to perspectives, presentation and interpretation of each period. This changing brings new taste of aesthetics but conserves Thai uniqueness by presenting delicate beauty of Thai art reflecting life and spirit of artists that are fostered and developed from the root of Thai art and culture in order to express their emotion, feeling and ideas to audiences with the aim to instruct and improve human's heart.

"Thai artworks" of several contemporary artists exhibited in this art exhibition presenting the development and clarification of Thai art from past to present time by integrating forms and techniques of Thai traditional art to presentation of modern art corresponding to the contents of Buddhism and local culture according to artist's beliefs and imagination. This is another reflection of taste, philosophy, personality and mind of a group of Thai artists who were born and grown under the rural or traditional context. They remain philosophy in their works creation in order to respond audiences' mental demands and sustain their heart with aesthetics, beauty and develop their wisdom with beliefs, concept and meaning of each artwork. These artworks are created from artists' wisdom with high skills and full with emotion, feeling and concept through simple presentation. Although this type of presentation is not striking, exciting, dazzling or new, it

is profound and interesting. Some artworks provide the feeling of gentleness, serenity and beauty while some artworks provide the feeling of amusement and delight.

In present world, art becomes universal without any segregation on forms, techniques and presentation. With development of communication technology, artists around the world are able to learn each other and deliver influence to each other. Art aims to present “innovation” of conceptual model and forms of presentation in order to present innovation of human’s wisdom corresponding to contemporary world. When considering on this context, “Thai art” may be considered to become underdeveloped and seem to be immovable with its traditional creation, presentation and aesthetic concept when the meaning of “development” is defined as abolition of old things and replacement of new thing in today world.

However, when considering “Thai art” as the understanding of history and culture under the context of Thai society, “Thai art” remains meaningful cultural heritage and value intellectual property for studying and pride because creativity and development based on knowledge of true identity and advancement with direction must be better than following the world without oriented goal. This may cause us follow wrong direction and forget “who we are and what is suitable for us.”

Background

“Siam” is a term for calling Thailand in ancient time and it had been the formal name of Thailand since the reign of King Rama IV until the name of Thailand was changed in B.E. 2482. As a result, the term, “Siam” is the representative of Thainess in the past. In the same time, the term, “Siam” is also the name of “Siam Square”, the famous and contemporary business hub of Thailand near Bangkok Art and Culture Center, the venue of this exhibition.

“App” is a term originated from “application”, a computer program facilitating data accessibility and approaching to knowledge for academic benefit and entertain. This word is the contemporary term that is well-known in present world. As a result, “Siam App” in this regard refers to contemporary space or channel to access Thai art knowledge and information from the past to present time.

In addition, the term, “App” is also originated from “appreciate” that means approach or impression; and “apply” refers to utilization. Since the origin of creating “Thai art” in current world is inspiration or appreciation to the value of Thai art, both Thai traditional art and folk art, that is inherited for long period, conservation, inheritance and development has been continued from a period to other periods. The artists apply and develop style, form, techniques and contents shown in ancient Thai art to create new

artworks with contemporary and unique style. Simultaneously, this exhibition also intends to be another part in publicizing knowledge, concept and beauty of Thai Art to provide all audiences appreciation towards “Thai Art.” Subsequently, they will apply this inspiration to create and develop their works continuously.

An exhibition by BACC Exhibition Dept.

Curator: Mr.PakornKlomkliang

Guest Curator Miss.Ochana poonthongdeewatthana

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร
BANGKOK ART AND CULTURE CENTRE